

RECENZIA

Anatómia Zeme. Vydalo Vydavateľstvo Mladé letá Bratislava, v roku 1988. Z anglickej pôvodiny *The Earth*, Mitchell Beazley Encyklopaedias Limited 1976 and 1980 preložil D. Vass; 126 strán, bohato farebne ilustrovaná, cena 66 Kčs.

Po mimoriadne vydarenej populárno-náučnej knihe P. Jakeša: *Planeta Země* (Mladá fronta, 1984) sa začiatkom roku 1989 dostal do našich kníhkupectiev opäť lákavý knižný titul *Anatómia Zeme* (český preklad sa objavil už skôr). Je to bohato a názorne ilustrovaná kniha, ktorá ponúka zaujímavé a ľahko pochopiteľné informácie o Zemi. Jednotlivé kapitoly na seba nadväzujú, takže čitateľ získa ucelený obraz, hoci charakter knihy je encyklopedický. Každá téma (kapitola) tvorí dvojstranu, ktorá obsahuje základný text a priemerne 9 obrázkov s vysvetlivkami včítane kľúča, ktoré dopĺňajú a názorne predstavujú textové informácie. Aby si záujemca mohol urobiť predstavu o knihe, uvádzame aj niektoré základné kapitoly: Zloženie Zeme, Globálna tektonika, Pohyb kontinentov, Zemetrasenia, Sopky, Tvar Zeme, Atmosféra, Počasie, Podnebie, More a morská voda, Morské dno, Nerasty Zeme, Horniny, Vrásky a zlomy, Vznik a zánik pohorí, Rieky a jazerá, Ľadovce, Vetry a púšte, Morské pobrežia, Dejiny Zeme zapísané v horninách, Časová škála Zeme a i.

Pre náročnejších čitateľov, ktorí chcú hlbšie preniknúť do problematiky vied o Zemi, je na konci knihy prehľad zahraničnej a domácej literatúry. V Londýne vyšla táto kniha v edícii *Radosť z poznania*. A tento názov sa určite naplní reálnym obsahom, keď sa dostane do rúk našej širokej verejnosti a mládeže. Prečo však túto knihu odporúčame na stránkach nášho časopisu geológom-profesionálom? Nepochybne viacerým pre ľahké osvieženie a možno aj pre upresnenie a doplnenie školských vedomostí. Cieľom recenzie je najmä to, aby sme na túto knihu upozornili iných, najmä riaditeľstvá základných a stredných škôl, ktoré

úplne postrádajú názornú, prehľadnú a najmä zaujímavú literatúru o našej Zemi. Veď oveľa účinnejšie je vzbudiť záujem o geológiu a prírodné vedy nenúteným spôsobom, ktorý je na hranici zábava — záľuba — záujem. Veľké množstvo obrázkov, ktoré čitateľovi poskytujú viac ľahko pochopiteľných informácií ako rozsiahly text, je aj z pedagogického hľadiska veľmi vítané, a to je silnou stránkou knihy.

Zdá sa, že pri revolučnej prestavbe našej spoločnosti smerom k technickému mysleniu aj konaniu sa v našom živote akosi pozabudlo na prírodné vedy, na poznávanie histórie, vývoja, zloženia, geodynamických a iných javov a procesov našej Zeme. Zabúdame na planétu, na ktorej žijeme, ktorá je zdrojom nášho jestvovania, ale aj zániku. Ak sa spoločnosť mačošsky obráti ku skúmaniu zákonitostí jej bytia v najširšom slova zmysle, odrazí sa to aj na živote človeka.

Kniha *Anatómia Zeme* možno prebudí záujem o geológiu u mladých ľudí, z ktorých raz môžu vyrásť významné osobnosti tejto vedy. Možno u starších vzbudí záujem o hlbšie osvojenie si vedomostí o našej Zemi, ktoré pomôžu správne sa orientovať a rozhodovať v rámci svojej funkčnej zodpovednosti. Odborníkom táto kniha možno napovie, že je nutné prístupnou formou propagovať nové výsledky geologického bádania aj pre širokú verejnosť. Bolo by dobré začať splácať aj tento dlh našej spoločnosti, a to tak modernými učebnicami, ktorých silnou stránkou by bola jednoduchosť výkladu, schopnosť objasniť stručne a zrozumiteľne zložitú tému, ľahko preniknúť k jadru veci, vybrať jednoduché princípy zo zložitých vedeckých formulácií, ako aj populárno-vedeckými dielami.

Myslíme si, že kniha je užitočná pre geológov a ich rodinných príslušníkov, hodí sa ako dar pre priateľov a známych, ale zaslúži si aj naše odporúčania pre knižnice škôl a rozličných organizácií.

Pavol Grecula